

Telegraful Român

Organ național-bi

Str. Șaguna 8

Sibiu

2 ex. (Of.)

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român

Abonamentul:
 un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
 Ziarul apare Marțea și Vineria

Correspondențele
 să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
 Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:
 un șir pețit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile
 să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Omagiu Arhipăstorului

Iubitorii de propășire în mersul sfintei noastre biserici dreptmăritoare, au ținut din nou să-și arate sentimentele de profundă și respectuoasă iubire, și de înaltă admirare, I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae*.

În preșara zilei Sale onomastice, din anul acesta și în ziua Sfântului Ierarh Nicolae, cler și popor au manifestat prin cele mai însuflețite ovațiuni, că stau neclintiți pe partea I. P. S. Sale, a destoinicului conducător, care a dovedit de nenumărate ori că dispune de autoritatea de-a fi ascultat și urmat.

Multe sânt de realizat în scopul apărării intereselor mari ale bisericii noastre și ale credincioșilor ei; — ear sprijinul de unde mai ales ar trebui să vie, lipsește, — spre bucuria celor intriganți și a speculatorilor cari mereu își întetesc activitatea.

Înaltul prelat al Mitropoliei Ardealului voește să se apropie de inimile tuturor credincioșilor Săi, să le asculte păsurile, să se sfătuească împreună, lămurindu-se și astfel să pună în înfăptuire tot ce e necesar întru promovarea acelor interese — ale bisericii și ale neamului deopotrivă.

Cu atât mai vărtos zicem astăzi, ca și eri, Celui ce ne înviorează, Celui ce ne izbăvește, Chiriarhului adânc cugetător:

*Intru mulți și fericți ani,
 Stăpâne al nostru!*

Despre impozanta sărbătorire, cum rar a văzut bătrânul nostru oraș de pe țărmurile Țibinului, dăm următoarele amănunte:

Conduct cu torțe

În presara zilei de 6 Decembrie la ora 6 s'au adunat în piața Unirii credincioșii noștri din suburbiile Iosefin, Poarta Turnului și Sibiu-Cetate; Reuniunile de femei, Reuniunea meseriașilor români, elevii Academiei teologice, ai seminarului teologic, ai școlii de cântăreți, elevii și elevele școlilor normale și un mare număr de intelectuali.

În frunte cu fanfara școlii normale «Andrei Șaguna», conductul a

pornit cu torțele aprinse prin strada Regina Maria, Piața Regele Ferdinand și strada Mitropoliei. După fanfara școlii normale urmau credincioșii din parohiile amintite și reuniunile de femei în frunte cu drapelul național; urma a doua fanfară, muzica militară a regimentului 90 infanterie, apoi tinerimea școlară. Conductul s'a oprit înaintea Rezidenței mitropolitare. Întreaga stradă a Mitropoliei era o mare de oameni, iar torțele aprinse ofereau un aspect feeric.

Un puternic cor de 300 persoane acompaniat de muzică militară, dirijat de profesorul T. Popovici, a cântat: Troparul sfântului Nicolae.

Prezentându-se la fereastră I. P. S. Sa, numerosul public izbucnește în urări de Să trăiască, iar dl Dr. Nicolae Comșa cu puternica-i voce adresează înalt Prea Sfinției Sale următoarea cuvântare:

Înalt Prea Sfinția Voastră,

Suntem reprezentanți ai tuturor strărilor sociale românești din acest oraș, reprezentanți ai generației de ieri, de azi și de mâine, și în pornirile și gândurile noastre credem a fi ecoul opiniei publice de aici, dar și ecoul opiniei publice sănatoase din întreaga Mitropolie, ba chiar din întreg cuprinsul țării noastre.

Venim să ne deschidem inimile și să ne arătăm sufletul pătruns de dragoste omagială și de devotament nefermuri pentru figura luminoasă a I. P. S. Voastre.

Dela înălțimea tronului Vlădiciei ați răspândit și propovăduiți cu râvnă de apostol cuvântul luminat al credinței, al științei, culturii și adevărului și cu baston de mareșal îndrumați pornirile luptătorilor pentru bine și adevăr în sinul bisericii și neamului nostru.

Doar munca de regenerare și de luminare a vieții noastre creștinești și naționale pe toate terenurile și în toate formele de manifestare, pornește și stă strâns legată de exponenții ei cel mai vrednici, mai capabili și mai devotați înaltul ideal de a se crea baze solide pentru existența și dăinuirea scumpul nostru Românii. Aâtea opere de cultură și progres, atâtea iertfe au fost necesare pentru înlesnirea și asigurarea înfăptuirii idealului național. Și toate sunt rezultatul muncii, cre-

dinții și entuziasmul neșovător al vrednicilor din fruntea bisericii și neamului nostru.

În organizația noastră socială nu încapă îndoială, că factorul de competență întru asigurarea izbândei ideilor mântuitoare este biserica. Ca propovăduitoare a virtuților creștinești și cetățenești, ea veghează neconștient la câpătăiul fericirii neamului și statornicirii statului nostru, prin răspânditorii învățăturilor ei, înalții și luminării prelații.

E firesc dar, când venim să sărbătorim munca, vrednicia, capacitatea și entuziasmul celui mai distinct stălp al bisericii și al neamului, e firesc să fim pătrunși până în adâncul sufletului nostru de un sentiment de omagială grațitudine și de profundă venerațiune pentru preaiubitul nostru părinte, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae. Vă rugăm I. P. Sfinției, să ne credeți, că ținta plină de virtuți și superioare calități ale I. P. S. Voastre, prin truda și iertfele aduse pe altarul marilor interese ale bisericii și neamului, V'ați creat în inimile noastre așezământ de dragoste și recunoștință. Acestea Vă vor călăuzi totdeauna și în tot locul, când Vei aprinde și purta facla luptei pentru apărarea bisericii și neamului în viața lor morală, culturală și națională. Iată pricinile pentru care noi și cu noi întreaga suflarea românească Vă dorim din prilejul zilei onomastice, viață lungă cu deplină sănătate și cu mulțumirea de a fi stat nebiruit în fruntea bisericii și a neamului în calea lor spre limanul fericirii.

Să trăiți la mulți ani!

La finea vorbirii au urmat din nou puternice urări de: Să trăiască! Înalt Prea Sfinția Sa cu vocea-i sonoră a binevoit a răspunde următoarele (prescurtat):

Adânc emoționat mulțumesc pentru simțemintele ce-mi arătați și pentru urările ce mi le-ați făcut cu ocaziunea zilei mele onomastice.

În dorința vie ce o port în sufletul meu, de a mă identifica cu ideile și aspirațiunile sf. noastre biserici, simțemintele iubitelui meu cler și popor, îmi vor fi totdeauna un puternic razim. Și sunt fericit să văd și n manifestăta de astăzi esprelunea alpirii iubitelor mei fii sufletești către așezământul sacru al sufletelor noastre, al cărui slujitor și păstor

sunt. Ca și în trecut, biserica noastră e chemată astăzi, și va rămânea în rolul ei și n viitor, de a coborâ lumina evangheliei, adevărul nestrămutat al credinței, poața caldă a iubirii și darurile culturii în sufletul neamului nostru.

Acela o iubește care o sprijinește în această mistune. Acela o iubește cu adevărat care își deschide larg porțile sufletului, ca să primească bogățiile spirituale pe cari ea le imparte.

Fii buni ai ei, iubiți-o cu caldă dragoste de mamă a poporului nostru!

Din nou a răsunat strada de aclamări de: Să trăiască I. P. S. Sa.

Corul a executat apoi: «Fericirii veți fi» și: «Cântec la Sftul Nicolae».

După aceea conductul a înaintat din nou spre Piața Unirii străbătând Str. Șaguna; iar de aci s'a împrăștiat întreg publicul în liniște.

Serviciul divin

În Sărbătoarea Sf. Ierarh Nicolae, Sfta liturgie în biserica noastră catedrală, a fost oficiată de Prea Sfinția Sa Arhiepiscopul Vasile Inconjorat de consilierii mitropolitani și diaconii ceremoniali, ai catedralei, dând răspunsurile liturgice corul mixt al catedralei. În decursul sfintei liturgii Prea Sfinția Sa a hirotonit întru diacon pe clericul Virgil Druhora.

La priceasnă părintele protoiereu Emilian Cioran, a rostit o frumoasă predică, explicând pericopa zilei.

După priceasnă corul a intonat frumoasa cântare: «Bucură-te Nicolae sfinte!»

La finea sfintei liturgii, Prea Sfințitul arhiepiscop Vasile, Ingenunchind, a citit rugăciunea de mulțumită și cere cere către Cel atotputernic pentru îndelunga viață și sănătate a înalt Prea Sfințitului nostru Arhiepiscop și Mitropolit.

Rugăciune pentru A. S. Regală principele Nicolae

Prea Sfinția Sa părintele arhiepiscop, a celebrat apoi un Tedeum pentru îndelunga viață și sănătatea Alteței Sale Principelui Nicolae.

La rezidența mitropolitană

După terminarea serviciului divin s'au prezentat în salonul cel mare al rezidenței consilierii arhiepiscopicești

mitropolitani, profesorii institu-
lor de învățământ și intelectualii
treni din localitate, între cari am
marcat pe membrii consiliului de
lministrare a institutului Albina,
frunte cu prezidentul Dr. I. Beu,
mitetul central al Asociațiunii prin-
ii Dr. Gh. Preda, S. Teșosu și
r. Horea Petrescu, comitetul Reu-
unii femeilor ortodoxe din loca-
ate în frunte cu dna prezidenta Eu-
enia Tordășianu etc.

În numele celor prezenți P. S. Sa-
hlereul Vasile a adresat I. P. S. Sale
următoarele cuvinte:

Înalt Prea Sfințite,

*Iată sosi de nou ziua așteptată
onomasticele I. P. S. Tale, când ni-
ă prilej să-ți aducem în mod săr-
toreasc omagiul credinței și iubirii
noastre.*

*Fiii duhovnicești ai I. P. S. Tale
înțesc nevoie ca de astădată să-ți
manifesteze mai zgomotos alipirea lor,
ă-ți arate mai viot bogăția și
încercitatea simțirii alese ce-ți pă-
trează, ca prin această explozie spon-
ană de simpatie să dea răspuns îm-
ede celorce în pornirea firii lor pă-
lmașe uită cuviința și respectul ce
e cuvine unui cap bisericesc.*

*Vrem să se știe chiar din acest
vilej — deși poate nu e locul cel mai
otrivit — că faptele I. P. S. Mitro-
oilt Nicolae al Ardealului, fie de or-
în bisericesc, social ori cultural, nu
ot fi socotite de nimenea numai ca
cțiuni pur personale, ci ca expre-
iunea fidelă a gândirii și simțirii
redincioșilor ortodocși din Ardeal și
stfel cu răsunet adânc în toată lumea
ortodoxă din patria noastră.*

*Vrem să se știe curat, că orice
ecuviință adresată Mitropolitului no-
stru, ne va tăvăli sensibilitatea morală
și conștiința noastră o respinge cu
nerăutate revoltă.*

*Înalt Prea Sfințite! Balsamul iu-
birii noastre jileșit vindecă în mod
miraculos înepăturile săgeților veni-
noase pornite din tabăra dușmanilor
bisericli; iar desăvârșita noastră în-
credere formează în jurnal persoanel
I. P. S. Tale cutrăsa ce o fac invul-
nerabilă.*

*Când îți aducem de sărbătoarea
numelui această încredințare, Te ru-
găm respectuos să primești omagiile
noastre felicitări cu urarea: din mila
lui Dumnezeu, cu harul și binecuvân-
tarea Sa, să ne păstorești în pace, să-
nătos, luminat, temut de adversari și
admirat de noi, întru zile îndelungate
drept îndreptând cuvântul adevărului.*

Mulți felițiți ani, Stăpâne!

*La finea vorbirii, I. P. S. Sa,
viu aclamat, de cei prezenți, ră-
spunde pe scurt următoarele:*

*Prea Sfințite și în Domnul
iubite frate, Prea stimați domni!*

*Mulțumindu-Vă pentru ură-
rile ce-mi aduceți, Vă rog să cre-
deți în simțemintele de părin-
tească iubire ce le am față de
D-Voastră și față de toți fiii mei
sufletești.*

*Ca să răspund aluziunii ce
mi-ați făcut, sunt conștient că un
ierarh al bisericii noastre a fost
totdeauna un purtător de steag*

*și astfel nu e mirare dacă asu-
pra steagul ortodoxiei noastre,
purtat de secole cu glorie printre
grele lupte, se mai dau și astăzi
asalturi pălmașe. Dar sunt mul-
țumit când văd grupată în jurul
steagului armata credincioasă a
clerului și poporul. Iubirea mea
se aprinde cu cât cresc atacurile
și Vă rog să aveți deplină încre-
dere că nici un asalt, oricât ar
fi de temerar în nesocotința lui,
nu va fi în stare să scadă curajul
și să înfrângă puterea de apă-
rare a bisericii mele. Cauza ei e
o cauză sfântă și întru apărarea
ei noi vom fi tari întru a folosi
acele arme drepte și nebiruite pe
care le va binecuvânta Dumnezeu.*

*Biserica noastră trebuie să
meargă cu energie către împlini-
rea misiunii sale religioase și cul-
turale, deopotrivă, în mijlocul po-
porului. Ea va rămâne un templu
al credinței și culturii, în acelaș
timp. Este în tradiția ei cea mai
curată să fie geloasă de rolul cul-
tural ce l-a îndeplinit și e chemată
să-l îndeplinească și de aici înainte.
În mijlocul crizelor de ordin ma-
terial, cari înlănțuiesc cu sgomotul
lor interesele lumii de astăzi, bi-
serica e datoare să-și sublinieze,
printr'o trează activitate, impor-
tanța ce-i revine ca purtătoare a
comorilor sufletului. Dumnezeu să
ajute silințele ei!*

S'au prezentat apoi înaintea I.
P. S. Sale dnii generali ofișeri supe-
riori din garnizoana Sibiu, în frunte
cu dl general Stefan Panaitescu, Co-
mandantul Corpului VII de Armată
aducându-i felicitările armatei; dl ge-
neral i. r. Dr. George Moga, prefect
județean, a prezentat felicitările în
numele județului.

În sărbătoarea zilei de 6 Decem-
vrie la rezidența mitropolitană, a fost
un adevărat pelerinaj.

Din prilejul onomasticele, I. P. S.
Sa a primit un mare număr de feli-
cități din întreaga țară.

Asociindu-ne și noi acestor căl-
duroase felicitări, rugăm pe bunul
Dumnezeu ca pe I. P. S. Sa să-l țină
întru mulți și felițiți ani, pentru bi-
nele bisericii și al poporului nostru.

În memoria lui Andrei Bârseanu

Act de ploasă comemorare se va
săvârși Duminică, în 14 Decemvrie,
1930, în Sibiu: Desparțământul ju-
dețului Sibiu al «Astrei» va desvelii o
placă comemorativă pe casa unde a
trăit, timp de 10 ani, până la moarte,
Andrei Bârseanu.

Publicul sibian este invitat să ia
parte la parastasul, care se ține la
ora 11, a. m. în Catedrala ortodoxă
română. După servisiu bisericesc stau
la dispoziția publicului, contra plată,
tramvaie dela «Bata populară», până
la «Școala militară».

La placa comemorativă se vor
rosti discursuri omagiale din partea
diferitelor societăți și se vor executa
câteva cântări. COMITETUL.

Bisericile și ajutorul statului

— Răstălmăcirile dela Blaj. — Restabilirea adevărului. —
Procedeu. — Socoteală simplă. — Comparație de neadmis.
— Avantagiați. — Nedreptățiți. — Parohii aproape fără
credincioși. — Nu vrăjmășim. —

Măestria, de-a schimba cu
viclesug sensul cuvintelor și graiul
cifrelor, iese din nou la supra-
față în coloanele foaiei bisericesti
a mitropoliei blăjene, în răsboi-
nica *Unire* dela 29 Noemvrie a. c.

Sub pretext de a restabili
adevărul și a da lămuriri cinstite,
oficiul mitropolitan nu se sfi-
ește a declara, că articolul 31
din legea cultelor nu poate fi
aplicat «în toată consecvența lui
rigidă». Pentru ce nu poate fi apli-
cat? Pentru că nu glăsuiește pe
placul confrăților «din strana
stângă», când legea cultelor în
art. 31 spune precis: «ajutoarele
pe cari statul le va acorda dife-
ritelor culte, vor fi în raport cu
numărul credincioșilor, cetățeni
români, față de populația țării,
cu situația materială a cultelor
respective și cu nevoile lor reale».

Clarissimi *Unirii*, nerespec-
tuoși ai dispozițiilor din lege, pe
care cred că o pot eluda, au
tupeul să înfățișeze biserica orto-
doxă din Ardeal, în chestiunea
acordării ajutoarelor dela stat, ca
privilegiată față de biserica unită:
peste două milioane Lei se dau
bisericii ortodoxe ardelenene ca
prescurtare a bisericii unite,
afirmă *Unirea* cu mâinile la piept.

Procedeu său de comparație
este însă pe cât de simplist, pe
atât de tendențios.

După socoteli, alcătuite în
redacția de la Blaj, ortodocșii din
Ardeal cu 1.950.000 suflete, (în
realitate trec binisor peste 2 mi-
lioane), primesc din bugetul sta-
tului din 1930 al ministerului
cultelor, suma de 168.744,186
Lei; — ear uniții cu 1.300.000 su-
flete (în realitate binisor mai pu-
țini) primesc suma de 134.637,015
Lei (sumă retăcută de *Unirea*).

E învederat, după cea mai sim-
plă socoteală, că dacă 1.300.000
uniții primesc 134.637,015 Lei,
ortodocșii în număr de 1.950.000
au dreptul să primească nu numai
168.744,186 Lei cât arată *Unirea*,
ci, în dreaptă proporție, ar trebui
să primească 201.955,500 Lei.
Va să zică «prescurtarea» sau
păgubirea (cu 33.211,314 Lei)
este pe partea ortodocșilor, nu a
uniților. Biserica unită, — în ra-
port cu ce primește de fapt biserica
ortodoxă ardelenă, — ar trebui
să primească numai 112.496,106
Lei; prin urmare uniții primesc
cu 22.140,909 Lei mai mult decât
ar trebui să primească.

Unirea, cu inocența de care
e capabilă, alege din buget pozi-
țiile care-i plac, ca pe cale me-
ștesugită să scoată concluzii con-
trare acelor ce rezultă dela sine
din calculul real al cifrelor buge-

tului. Organul mitropoliei Bla-
jului merge și mai departe în
chițibușăriile sale: separează, în
mod neadmisibil, biserica orto-
doxă din Ardeal de restul cre-
dincioșilor ortodocși din țară, pe
cari îi consideră ca neexistenți.
Este cu totul necorect a com-
para o singură parte dintr'un cult
cu întregimea altui cult. Compa-
rația dreaptă se face în aceiași
termini. Alt fel, încetează de a
fi logică.

Biserica ortodoxă, din toată
țara, cu 13 milioane ortodocși,
primește din bugetul cultelor pe
1930 suma de 886.608,870 Lei;
biserica unită, cu 1.300.000 uniți,
primește 134.637,015 Lei. Bise-
rica ortodoxă, având de zece ori
mai mulți credincioși decât cea
unită, ar trebui să primească de
zece ori atâta cât primește bise-
rica unită, adică: 1,134.637,015
Lei; biserica ortodoxă ar trebui
să primească cu 459.761,280 Lei
mai mult, decât i se acordă astăzi.

Ținând cont de suma ce o
primește de fapt biserica ortodoxă,
ar trebui ca biserica unită să fie
împărțită numai cu 88.660,887
Lei, — deci primește cu 45.976,128
Lei mai mult decât ar trebui să
primească în proporția sufletelor,
fără a lua în seamă averea ce o are.

Repartizând pe suflete su-
mele distribuite din bugetul sta-
tului, revine pentru un ortodox
70,79%, ear pentru un unit
99,64%.

Pentru bugetul anului viitor
1931, se mai înscrie și noua epi-
scopie zisă a Maramurășului, —
a cincea episcopie unită; și astfel
biserica ortodoxă va fi și mai
mult nedreptățită.

Admitem, împreună cu *Uni-
rea*, că pastorația din vechiul
regat, cu masse compacte de or-
todocși, nu întâmpină greutățile
din satele ardelenesti, unde ad-
ministrația parohiilor cere mai
multă cheltueală. Dar, cheltueala
prea mare a bisericii unite provine
din numărul sporit al parohiilor
cu foarte puțini credincioși, pa-
rohii înființate cu forța de regimul
trecut în mijlocul masselor orto-
doxe, — ca avanposturi cu nă-
zuințe prozelitiste. Cu ce drept
se mai susțin, din banii țării,
asemenea parohii cu număr dis-
parent de credincioși?

Se trudesce odihniții *Unirii*
întru a tăgădui averile de care
dispune biserica unită. Dar chiar
manualele din școalele lor spun,
că biserica unită a fost sprijinită
de regimul trecut, așa încât și-a
putut înființa și desvolta așeză-
mintele necesare; ear biserica
ortodoxă din Ardeal a fost crunt
prigonită de acelaș regim, care

luxului din partea tuturor claselor sociale, prin muncă stăruitoare și prin economisire cuminte, ca să ne putem bucura în curând de zile mai senine.

Dela conducătorii politici cerem însă o apropiere frățească mai slăbind din patima politică, — pentru bunăstarea și fericirea țării noastre iubite.

Pr. Ioan Crăciun.

După Sectari... vin catolicii la rând

În Nr. 10, de pe Octomvrie a. c. *Biserica ortodoxă*, organul Sf. Sinod se publică un articol: Aspecte religioase din România în presa streină. Traducătorul Sf. Sa. Petre Vintilescu, profesor la facultatea teologică din București, traduce articolul lui D. R. Sioberet, apărut în revista: *Irenikon* a călugărilor assumptioniști din Belgia.

Astă vară trei preoți francezi au călătorit prin România și întorcându-se acasă și-au scris impresiile lor, relative la relațiile bisericești și religioase dela noi. Despre biserica dominantă, unul a scris o carte numind-o: *O biserică aservită Statului*.

Informațiile răspândite în apus de călătorii catolici sunt extravagante. Despre Clerul ortodox spun că este «fără nici o evlavie și adesea chiar fără credință». Iar despre clerul unit că: «este superior clerului neunit, prin cultura și prin zelul său».

Di Sioberet și-a propus să corecteze erorile călătorilor francezi, punct de punct, dar spre a se vedea cum izbutește, e de ajuns să cităm ce scrie la p. 8. — «Este neexactă, de asemenea afirmațiunea că legea cultelor face greutăți trecerii de la ortodoxie la catolicism și că ușurează trecerea în sens contrariu. În realitate, Românii se desinteresează în chip absolut de convertiri, într'un sens sau altul. Transilvănenii — uniți

și neuniți (ortodocși) — au cerut generalizarea, în tot regatul, a dispozițiilor legilor ungurești, cari admit amestecul Statului în aceste chestiuni. E aici, poate, o violare a libertății de conștiință, garantată de constituția română și este regretabil că nu s'a generalizat libertatea, care exista în acest domeniu în Vechiul Regat. Dar dreptatea ne obligă să recunoaștem că dispozițiunile adoptate sunt aceleași într'un caz ca și în celalt: egalitate perfectă, dacă nu libertate absolută».

Bărfitorii s'au întrecut pe sine încât tot un catolic s'a simțit obligat ca să rectifice părerile eronate despre stările dela noi.

Ceea-ce trebuie să reținem din acestea e faptul că nu numai sectarii baptiști și metodiști s'au năpăstuit asupra Țării și Bisericii noastre să ne defaimeze ci au pornit de o vreme încoace și catolicii.

Marele neajuns de care suferim e că Biserica noastră n'are un serviciu de propagandă externă.

Opera creștină, săvârșită pe pământ strămoșesc e necunoscută în străinătate. Nu s'au scris în limbile apusene tratate demne de un trecut bimilenar, pentru ca să nu mai încerce orce diletant să ne clasifice în rândul celor mai din urmă biserici de azi, pământul strămoșesc să-l considere ca pe un teren de proselitism, iar viața religioasă, ce se desfășură aici să fie subiect de snoave vulgare.

SĂRBARILE romano-catolice, în orașele noastre locuite și de minoritari, sânt de obicei prilejuri foarte potrivite pentru agitațiuni împotriva statului român.

În 7 Decemvrie a. c. s'a făcut la Oradea instalarea noului episcop romano-catolic, Fiedler, al Orăzilor și Sătmarului.

A venit la instalare multă lume, romano-catolică și greco-catolică. N'a lipsit nici nunțul papal din România, monseniorul Dolci.

Presa maghiară locală, raportând despre festivități, spune că noul episcop

să conțeze pe credincioșii romano-catolici, cari îl vor ajuta în misiunea lui, de-a apăra cu orice jertfe «marea creație» (statul maghiar) din timpul regelui Ladislau, sub a cărui domnie Ungaria a suferit de năvălirea tatarilor din veacul al 13-lea, — dar sub același domnitor țara s'a «refăcut».

«Tatarii», din veacul al 20-lea, ar fi să fim, după agitatorul dela Oradea, noi, românii; ear istoria, după același agitator și proroci în același timp, se va repeta cu binevoitorul sprijin creștinesc al bisericii romano-catolice, și «marea creație», dispărutul stat, se va «reface», spun agitatorii în amărăciunea ce i-a cuprins.

Monseniorul Dolci n'a prea îndulcit, cum vedem, pe ungurii dela Oradea, — sau poate nici nu prea dorește a-i îndulci.

Proces de intoleranță religioasă. La înalta Curte de casație s. ll. s'a desbătut un proces între recurenta dna Irina Barbon Atanasie și fostul său soț.

Recurenta, divorțând de soțul prim, jidov, semnase o învoire cu acesta — privitor la copilul rezultat din căsătoria lor — în senzul că acest copil rămâne sub îngrijirea mamei atâta timp cât ea nu se va recăsători sau dacă se va căsători tot cu un jidov; ear în caz când mama s'ar recăsători cu un creștin, ea perde dreptul de-a păstra copilul, fiind îndatorată să-l restituie soțului de care a divorțat.

Mama s'a recăsătorit cu un creștin, actualul ei soț.

Jidovul, fostul soț, a reclamat copilul, pe baza învoelii încheiate. La tribunal și în apel, curtea din Cluj a obligat mama să se despartă de copil și să-l predea tatălui.

Dna Atanasie a făcut recurs în casarea hotărârii dela Cluj. Recurenta a stăruit asupra caracterului de intoleranță religioasă tradat în acțiunea reclamantului. S'a semnalat și faptul că învoirea, prin clauza incriminată, aduce o constrângere inadmisibilă libertății consimțământului.

Înalta Curte de casație, în deliberarea ținută zilele acestea, admitând recursul, a casat hotărârea atacată.

1. Prima cauză, pentru care creștinii sânt rar virtuoși, stă în faptul, că nu cinstesc și prețuesc satisfăcător virtutea însăși.

Oamenii țin mai mult la știința profană, la bogăția materială, decât la învățătura evanghelică și la perla biblică.

Lumea de regulă respectă pe acela care dispune de mare avere materială fără să privească la felul cum o întrebuințează.

Se imprimă tinerimii aceeași mentalitate, învățându-o că așa are să-și câștige binele și fericirea. Formarea caracterului și cultivarea inimii devin probleme secundare.

Atunci, când biserica vrea ca pe acești tineri să-i instrueze prin slujitorii săi spre adevăr, virtute, — părinții, ori alți membri ai familiei, iau a batjocuri această râvnă; ironizează rugăciunea, evlavia; iar abstenența, moravurile cardinale nobile le osândesc,

Nr. 10.993

Recensământul populației

La sfârșitul unei curente se îndeplinește recensământul general al populației din Țara noastră.

Organele de stat, incredințate cu această lucrare, sunt în posesiunea formularelor necesare și a instrucțiilor pentru stabilirea numărului locuitorilor țării, a situației lor economice, sociale, religioase și naționale.

On. Cler e îndrumat a da toată atențiunea acestei lucrări importante pentru Stat și pentru Biserică. Apelăm la On. Preoțime să dea autorităților, incredințate cu conscripția, tot concursul cuvenit și să vegheze să nu se strecoare erori la conscrierea credincioșilor Bisericii noastre. În special dispunem:

1. Preoțimea să explice credincioșilor rostul recensământului, îndemnându-i să declare datele cerute de organele autorizate cu efectuarea recensământului.

2. Credincioșii noștri: creștinii ort. să fie trecuți în formularele oficiale ca atare și să bage de seamă să nu fie trecuți la alte confesiuni. Spre a se evita orce confușiune, credincioșii Bisericii noastre să declare că sânt: *ortodocși*, înscriind ca atare în listele oficiale pe toți membrii familiei și pe toți aceia cu care locuesc împreună.

3. Fiecare paroh sau administrator parohial să urmărească rezultatul lucrărilor de recensământ din localitatea, parohia și filia noastră, consemnând precis toate datele.

Acestea se vor trimite în câte două exemplare prin oficiul protopopesc la Consiliul arhiepiscopesc.

On. Oficii protopopești se vor îngriji să concentreze toate datele statistice din parohiile și filiile din protopopiat și să le trimită aici în termen de 15 zile dela terminarea lucrării oficiale de

Aceasta-i cauza, pentru care trebuie să exercităm virtutea neconștient.

Altcum judecă lumea, altcum Dumnezeu. Lumea cumpănește aparențele, laudă grozav pe toți și pe toate, dacă nu comit un rău. Osanalele acestea n'au rost. Domnul cercetează *voinea* omului: stăruit-a oare să ajungă mai sus? Devenit-a demn de vocațiunea sa prin virtuți și prin fapte nobile?

Bun numai atunci e creștinul, când s'a frământat să devie asemănător Răscumpărătorului său; *atunci* e vrednic și de evanghelie.

La Dânsul nu există deosebire, nu distincție ori alegere; înainte Lui numai virtutea, numai fapta bună are preț. Pe El nu-L amăgește aurul și pietrele scumpe, nici îl seduc puterile pământești; El privește sufletul, care s'a păzit candid în mulțimea relelor și mai vârtos a făcut binele.

Tinerimea noastră se împodobește cu inele, cu vesminte scumpe, și e setoasă de admirația și lauda semenilor. Ea nu-și adună comori de acele, pe care nu le strică nici molii, nici rugina, și pe care hoții nu le desgroapă, nici le fură.

Mulți își zic: colo la bătrânețe, când mi-am trăit traiul, când nu mult mai am de așteptat, atunci voi săvârși fapte bune, și o să fiu foarte virtuos, ducând viață plăcută cerului...

Ce amăgire! Cine oare crede, că omul o să se decidă, ca din senin, la bătrânețe să pornească pe căile virtuții, ori să primească dela Duhul Sfânt acest har atât de târziu?

Încă pe timpul lui Solomon se zicea: «Învăță *pruncul* pe calea sa, că și după ce va îmbătrâni, nu se va depărta dela *aceea*», (Pilde 22, 6).

Cauzele pentru care oamenii nu se exercită suficient în virtute și nici nu ating progresul dorit, ar fi următoarele:

spunând, că creștinii, inzesirați cu aceste calități, nu sânt folositori.

Fiece ridiculare, îndreptată asupra virtuților, produce însă consecvențe triste, deoarece smulge din inima tineretului cele mai delicate sentimente ale religiozității, cel mai fraged germen al nobleței.

2. E firesc ca celce nu prețuesc de ajuns virtutea, să o pună în al doilea rând. Se avântă bucuros spre bani și plăceri. Și fiindcă nu poți servi la doi domni, e de înțeles, că ceice stau în sclăvia lumii, nu mai au timp să se ocupe de idei sfinte, de fericirea eternă: «Din aceasta nu poți trăi, am altă ocupație!»

Este demn de compătimire cel ce se închină astfel și servește mammonului.

3. A treia cauză, pentru care devin temerari, ceice fac nelnsenat progres pe cărarea virtuții e, că se sperie de lupta, cu care este îmbinată dobândirea virtuții.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal în secolul XVIII

de **SILVIU DRAGOMIR**

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Prețul Lei 400, plus spese de poștă Lei 20.
Volumul I costă Lei 200

Publicațiune

Subsemnatele bănci, fiind seamă de situațiunea generală economică și financiară și pentru a putea acorda înlesniri clientelei lor debitoare, au decis o nouă reducere generală de $\frac{1}{2}$ —1% a dobânzilor la depunerile spre fructificare pe livrete și în cont-curent în lei și de 1—2% la depunerile în valută străină, fixând totodată dobânda maximală pentru depuneri blocate la 8%.

Această hotărâre se va pune în aplicare pentru depunerile noi în lei sau orice altă valută, începând cu data de 11 Decembrie a. c.; pentru depunerile vechi la vedere la 16 Ianuar 1931, iar pentru depunerile blocate, la data expirării termenului de blocare.

Sibiu, la 5 Decembrie 1930.

- Banca Românească, sucursala Sibiu.
- Banca Comercială Italiană și Română s. a., sucursala Sibiu.
- Banca Ardeleană și Cassa de Economie s. a. r., sucursala Sibiu.
- Cassa Generală de Economii în Sibiu.
- Institutul de Credit Fonciar din Sibiu.
- Banca Centrală pentru Industrie și Comerț, sucursala Sibiu
- Banca „Americana“.
- Banca Oașia s. p. a., Sibiu.
- Banca de Industrie și Comerț, societate anon. din Sibiu. (49) 1-1

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți ale

Testamentului Vechiu

de Arhiepiscopul-Mitropolit Dr. VASILE TARNAVSCHI prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400.—. La comanda se alătură Lei 20.— pentru spese poștale.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni

legat foarte fin, în plus, cu copcii și aurit. Prețul de Lei 450.—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru școlile primare:

- NICOLAE CRIȘMARIU
- Istorie biblice ed. IX Lei 20
- Istorie bisericești „ V „ 20
- Catehism „ V „ 20

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de **Dr. DUMITRU STANILOAE**
profesor la Academia teologică „Andreiană“

Prețul Lei 400.—, plus spese poștale Lei 20.—

Librăriilor și direcțiilor institutelor teologice pentru comanda de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebreale

pentru cor de bărbați, de: **Dumitru Cunțan**

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

Nr. 304/1930

(92) 3-3

Concurs

In baza § 63 din Statutul Organic; a legilor și regulamentelor în vigoare; în conformitate cu Ordinul P. V. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 10704 din 3 II-1930, se publică concurs pentru înțelegerea postului de protopop al tractului Târnava Mare, cu sediul în Dumbrăveni, jud. Târnava Mică.

Venitele împreună cu acest post sunt:

1. Salariul și diurnele legale dela Stat.
2. Venitele jumătate din sesiunea parohială Dumbrăveni, care în total e de 18 jug. cad.; și jumătate din sesiunea parohială Hoghilag, care în total e de 6 jug. cad.
- Ambele sesiuni se folosesc în arendă forțată.
3. Venitele stolare din parohie, conform fosiei B.
4. Venitele obveniende din protopopiat.
5. 4 st. m³ lemne de foc dela primărie.

Case parohiale nefiind, alesul se va îngriji singur de locuință.

Cererile de concurs, instruite cu toate actele cerute de concluzul Nr. 111 al Congresului Național bisericesc din anul 1888 și de Art. 12 din Regulament, sunt a se înainta, în termen de 30 zile dela ultima (a 3 a) publicațiune în «Telegraful Român», R. Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc în Sibiu.

Dumbrăveni, din ședința Consiliului protopopesc al tractului Târnava Mare, ținută la 22 Martie 1930.

Președinte: **Nicolae Gheaja** adm. prot.
Notar: **Cornel Schiau**

Nr. 3331—1930

„Aprobat“
Sibiu, din ședința plenară dela 3 Nov. 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia și Sibiu.

Citiți și răspândiți ziarul **Telegraful Român**

A apărut și se vinde în Librăria Arhidiecezană, Sibiu,

Calendarul Bunului Crestin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1931

Al 80-lea dela apariție

Cuprinde bogată și aleasă materie, cu numeroase portrete

Calendarul pentru anul 1931 conține următoarele: Noul Suveran, *M. S. Regele Carol II.* — *Optzeci de ani*, Calendarul din teascurile tipografiei lui Șaguna. — *Dela Sf. munte Athos*, congres panortodox. — *Troița* (versuri și proză). — † Arhiepiscopul *Fillaret Musta.* — *Răposații noștri preoți* (din arhiepiscopie), întru amintirea lor (cu portretele tuturoare). — Călugărul și banditul. — † *Dr. Augustin Dumitreanu*, generosul fondator. — *Problema misionară a bisericii noastre*, de T. Scorobeș. — *Cântec de Crăciun.* — *Reprivire asupra anului precedent*, știri și fapte din viața bisericească: Sentimentul religios la noi. — Zece ani de arhipăstorire. — Inaugurare. — Comemorarea lui Gojdu. — N. Iorga în America. — «Revista Teologică». — La prigonirile din Rusia. — Vechi biserici în Zarand. — Consiliul central bisericesc. — Daniile credincioșilor. — Biserica arsă. — La locurile sfinte. — Congres cultural în Sibiu. — Jigniri și nedreptăți. — Vizitații canonice și sfințire de biserică. — Ziua mamei. — Adunările eparhiale. — Oastea Domnului. — Biserica și noul Suveran. — La acad. teologice. — Data Sf. Paști. — Lui Horia și Cloșca. — Cursuri de vară. — Conferința din Lambeth. — Episcopie nouă. — Congres misionar. — Primul deceniu. — Asociația clerului «A. Șaguna». — *In luptă cu vechiul vrăjmaș*, combaterea beției. — *La plecare.* — *Maimușele*, de unde au luat început? — *Fel de fel*: 1. Colinda albinelor. — 2. Priviți și în sus! — 3. Fapta prințului. — 4. Efectul. — 5. Întrebări. — 6. Fă binele, ear de rău te ferește! — 7. Biserica în Rusia. — 8. Cinstirea preoților la egipteni. — 9. Rugăciunea unui judecător. — 10. Zilele săptămânii. — 11. Misionarul între păgâni. — 12. Obiceiuri păgânești. — 13. Rugăciune din 1930. — 14. Pământ, lege, moșie. — 15. În rândul străinilor. — 16. Dragostea creștinească. — 17. Viteazul. — 18. Biblia și Caragiale. — *Glume.* — *Târgurile.* — Anunțuri diferite ș. a.

Chipuri: M. S. Regele *Carol II.* — Intâia tipăritură *din tipografia lui Șaguna*, în 1850 (facsimilă). — Prima pagină a *Calendarului* nostru din 1852 (cu cirilice, în facsimilă). — *Răposații preoți:* Aurel Popovici, Ioan Pascu, Gheorghe Draia, Gheorghe Medrea, Prot. Romul Mircea, Nicolae Oancea, Nicolae Todea, Gheorghe Teposu și Ioan Lașiță. — † *Dr. Augustin Dumitreanu*, fondatorul dela Șardul de lângă Alba-Iulia. —

În celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; însemnarea târgurilor de vite și mărfuri, ș. a.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic (*Șematismul*) bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheți și învățători.

Prețul: 75 Lei

Plus porto poștal Lei 10, și sânt a se trimite înainte prin mandat poștal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat